

Maanmittauksen strategiat

Elämme varsin turbulenttista aikaa. Globalisaatiosta puhutaan jatkuvasti ja se hän merkitsee maailman pienenemistä, rajojen kaatumista sekä ihmisten, tavaroiden ja pääomien yhä vapaampaa liikkumista. Mukanaan se tuo lisääntyvää kilpailua ei vaan yritysten vaan myös kansakuntien välille. Puhutaan hyperkilpailusta kvartaalitalouksineen. Yleisenä trendinä on ulkoistaminen, alihankkijoiden käyttö ja julkisella puolella yksityistäminen. Miten maanmittaus ja sen ammattilaiset tässä vyörytyksessä pärjäävät? Olemmeko uhattuja vai löytyykö meille elinkelpoinen sija tässä muutoksessa?

Harjoitampa tässä lyhyttä puntarointia jakaen maanmittaustoimen sopiviin paloihin.

Kiinteistönmuodostus ja siihen liittyvät rekisterit ovat vahvinta alaamme, eikä kilpailevia osajia siihen maasta löydy. Mutta toimiala ei sittenkään ole aivan suojattu. Silloin tällöin nousee esille kiinteistönmuodostuksen yksityistäminen (vertaa Viro, Tanska, Norja) sekä toiminnan kustannustaso ja toimitusajat. Ympäristö muuttuu jatkuvasti ja onko lailla turvattu ja säännelty toiminta riittävän joustava vastaamaan näihin haasteisiin? Toiminta edellyttää jatkuvaa kustannusjahtia ja lainsäädännön riittävää joustavuutta ottamaan uudet haasteet vastaan kuten kolmiulotteinen kiinteistönmuodostus. Tarvitaan sekä onnistunutta torjuntastrategiaa että joustavaa uudet olosuhteet huomioon ottavaa kehittämistä.

Kartat ja siihen liittyvät geodeettiset ja fotogrammetriset taidot sekä koordinaattijärjestelmien ylläpitäminen ja hallinta ovat myös maanmittareiden vahvoja alueita, joissa asemat ovat aivan ilmeisesti horjumattomat. Mutta ympäristö muuttuu niinkin stabiilien asioiden osalta kuin koordinaattijärjestelmät kuten kaikki tiedämme. Mukana on pysyttävä. Kartta-asioiden osalta on ollut liikehdintää. Yksityinen maanmittaussektori etsi kartta-alalta ansaintalogiikkaa ja paineita kohdistui siihen, että työnjako julkisten ja yksityisten kartantuottajien ja myyjien välillä selkeytyi. Voihan tällaiset asiat ratkaista markkinamekanismilla ja katsoa kuka pärjää ja missä. Islannissa esimerkiksi halutaan valtionsektori poistaa

kaupallisesta kartanjakelusta.

Maanmittarit ovat myös suunnittelijoita ja kaavoittajia. Tällä alueella liikkuvat monet ammattikunnat ja niinhän tuleekin olla, jotta suunnittelun monipuolisuus ja -arvoisuus toteutuisi. Suunnittelutehtäviä hoitavat sekä valtion laitokset ja kunnat että yksityiset toimistot. Maanmittareiden erikoisavut tällä alueella ovat kiinteistöpuhjan ja sen tuomien realiteettien tuntemus, systemaattinen ja taloudellisuuteen pyrkivä työskentelytapa sekä paikkatietojen hyödyntäminen. Tälläkin sektorilla pitää jalansijan aktiivisten toimijoiden voimin pysyä.

Maapolitiikka, kiinteistökaupat, kiinteistöjen jalostus ja kiinteistöomaisuuden hoito ovat myös monen ammattikunnan temmellyskenttää. Tällä alueella liikkuvat jo sitten suuret rahat, joten monen yrittäjän mukanaolo ei olekaan ihme. Tällä alueella tarvitaan sekä vahvoja osajia että kaupallisesti orientoituneita aktiivisia henkilöitä. Maanmittareiden osaamisen pitäisi riittää, mutta löytyykö porukasta riittävän markkinahenkistä joukkoa? Hyvää osaamista tulee kuitenkin ylläpitää jatkuvasti ja sitä pitää tuoda esille mediassa.

Paikkatietojärjestelmien kehittäminen, jalostaminen ja niiden kautta paikkatietojen levittäminen kumpuaa siitä tiedon keruusta ja hallinnasta, jota perustehtävämme synnyttävät. Hoidamme rekistereitä, keräämme karttoihin valtavasti tietoa ja hallitsemme sijainnin. Hallitsemmeko tähän tarvittavan tietotekniikan riittävän suvereenisesti? Emme välttämättä, koska alalla toimivat myös muiden ammatikuntien edustajat nojautuen lähinnä informaatioteknologian osaamiseen. Tällä sektorilla ei kuitenkaan saa antaa periksi. Maanmittareilla on niin vahva jalansija paikkatietoasioissa, että sitä ei voi muuta kuin laventaa, joten hyökkäykseen kohti paikkatietohegemoniaa. Tällä alueella on osaamisen ja tietojen hallinnan ja sen oikeellisuuden lisäksi ongelmana ansaintalogiikka. Mitä käyttäjät suostuvat maksamaan ja mikä on yleensä tiedon oikea hinta?

Insinöörimittaukset, joiden osaaminen nousee geodesiasta ja fotogrammetriasta, on pieni toiminta-alue ja yleensä yksityisen sektorin hoidossa. Se voi kuitenkin

olla toiminta-alue, jonka mahdollisuuksia ei vielä ole loppuun asti katsottu. Tässä tarvitaan innovaatiota, markkinointia ja myyntiä. Alueella liikkuu myös monenlaista yrittäjää, joten tämän sektorin perinteet ovat erikoiset.

Kansainvälinen toiminta jakautuu sekä kaupalliseen yrittämiseen että erilaiseen kontakti- ja yhdistystoimintaan. Osallistuminen kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja siellä esillä olemiseen on erityisesti suomalaisten, myös maanmittareiden, imagon kannalta tärkeää. Näillä areenoilla saavutettu kansainvälinen tunnus johtaa arvostukseen myös omassa maassa ja saattaa johtaa jopa kaupalliseen toimintaan. Maanmittausalan palvelujen viennin soisi olevan yksityisen sektorin vahvaa aluetta, joita kaikkien maamme maanmittarien toivoisi tukevan mahdollisuuksiensa mukaan. Toivottavaa olisi myös, että vienti olisi aidon kaupallista eikä vain oman maan kehitysapumäärärahoilla toteutettavaa.

Maanmittaustoimi on osa länsimaisen yhteiskuntamme perusinfrastruktuuria ja siten nähtävillä olevan tulevaisuuden osalta välttämätöntä. Mutta miten voimme toimia oikein? Pystymmekö teknisen kehityksen ja uusien innovaatioiden kautta tehostamaan toimintaamme niin hyvin, että maanmittareita tarvitaan kehittyneessä ympäristössä hoitamaan nykyisiä tehtäviä vain murto-osa? Tähän suuntaanhan kehitys vie ja vastuuntuntoinen isäntänsä palvelija pyrkiikin tähän. Vastaavasti on pystyttävä oman alan pohjalta luomaan uusia haluttavia palveluksia, jotka mieluiten sisältävät hyvän ansaintalogiikan.

Jürge Grönfors

jurgen.gronfors@hel.fi